

І. О. ГАРМАШ, В. П. ЛУКАШ, кандидати сільськогосподарських наук
Інститут розведення і генетики тварин УААН

ПРОДУКТИВНІСТЬ БУГАЙЦІВ ЗАЛЕЖНО ВІД СТАТЕВОГО ВИКОРИСТАННЯ

Наведено дані досліджень на бугайцях чернігівського, придніпровського, південного, знам'янського та волинського типів по впливу статевого їх використання на продуктивність. Встановлено, що переведення з 12-місячного віку на рѣжим одержання сперми один раз на тиждень дуплетними садками не впливає на достовірність оцінки їх за власною продуктивністю та їх батьків за якістю потомства.

При оцінці бугаїв м'ясних порід за якістю потомства на вирощування відбирають, як правило, 10—15 синів. У практиці випробних станцій кращих із синів залишають для використання у парванні, а решту вибраковуюють або забивають для визначення забійних і м'ясних якостей.

Нині оцінювати синів за власною продуктивністю, а батьків — за якістю потомства прийнято за показниками живої маси, енергії росту, оплати корму та м'ясних формами. Метою випробних станцій є не тільки оцінка бугая за якістю потомства і виявлення серед його синів кращих продовжувачів, а й нагромадження сперми від кращих синів. Поєднання цього зумовлює необхідність до закінчення прийнятого 15- або 18-місячного терміну оцінки бугаїв нагромаджувати від них сперму в більш ранньому віці.

Динаміка продуктивних показників піддослідних бугайців

Показник	Перша група (одержували сперму)			Друга група (сперму не одержували)			Друга група до першої, ±	t _d
	M±m	σ	Cv	M±m	σ	Cv		
Кількість, голів	13	—	—	13	—	—	—	—
Жива маса, кг, у віці, міс:								
8	246,9±7,8	28,1	11,4	244,8±7,2	26,1	10,7	-2,1	0,19
12	382,0±10,7	38,8	10,1	382,0±8,46	30,5	8,0	0	0
15	478,6±13,2	47,7	9,9	481,6±12,1	43,5	9,0	+3,0	0,16
18	578,0±15,4	53,4	9,2	573,8±12,4	42,9	7,5	-4,2	0,20
Середньодобові прирости, г, за період, міс:								
8—12	1129±50,9	183,7	16,2	1143±41,8	150,9	13,2	+14	0,21
12—15	1073±54,5	196,8	18,3	1107±59,7	215,4	19,4	+34	0,42
15—18	1090±99,3	344,1	31,5	1025±78,7	272,7	26,6	-65	0,51
12—18	1081±63,5	219,9	20,3	1062±46,1	159,8	15,0	-19	0,23
Оплата корму, корм. од., за період, міс:								
8—12	6,69±0,36	1,25	18,8	6,61±0,27	0,95	14,4	-0,08	0,17
12—15	9,40±0,51	1,79	19,0	9,18±0,64	2,2	24,1	-0,22	0,25
15—18	10,32±0,82	2,8	27,8	10,76±0,51	1,8	16,6	+0,44	0,43
12—18	9,74±0,55	1,9	19,8	9,75±0,37	1,3	13,3	+0,01	0,02

За прийнятою на Ковельському (Волинська область) спеціальному племпідприємстві по м'ясному скотарству технологією цю роботу починають із 12-місячного віку синів. За відтворною здатністю вони в групі рідніюваного бугая різняться між собою (імпотентність, низька якість сперми тощо). Тобто від частини бугаїв нагромаджується сперма, а інша частина статевого навантаження не має. Виникає питання, чи не впливає такий режим використання синів на достовірність оцінки бугаїв.

Методика досліджень. Дослідження проводили на бугайцях чернігівського, придніпровського, південного, знам'янського і волинського типів методом груп. У групі тварин підбирали за принципом пар-аналогів з урахуванням походження, віку, живої маси у 8-місячному віці, енергії росту і оплати корму за період від 8- до 12-місячного віку. Бугайців першої групи використовували для одержання сперми, від бугайців другої сперму не брали. Її одержували один раз на тиждень дуплетними садками, починаючи з 12-місячного віку бугайців. Умови утримання й годівлі піддослідних тварин були однаковими.

Результати досліджень. Динаміку враховуваних показників за групами наведено в таблиці. За даними таблиці, в перші місяці використання бугаїв як статеве навантаження, так і певний дискомфорт (привчання до водила, обстановка в манежі при одержанні сперми тощо) визначають деяку тенденцію до зниження енергії росту, а разом з нею і живої маси. Все ж ці відмінності між групами неістотні. Аналіз показує, що зміни продуктивних якостей тварин відбуваються залежно від їх індивідуальних особливостей.

Висновки. Переведення бугайців із 12-місячного віку на режим одержання сперми один раз на тиждень дуплетними садками не впливає на достовірність оцінки їх за власною продуктивністю та їх батьків за якістю потомства.

Одержано редколегією 02.11.92.

Приведены данные исследований на бычках черниговского, приднепровского, южного, Знамянского и волинского типов по влиянию полового их использования на продуктивность. Установлено, что перевод бычков с 12-месячного возраста на режим получения спермы один раз в неделю дуплетными садками не влияет на достоверность оценки их по собственной продуктивности и их отцов по качеству потомства.

ISSN 0135-2385. Розведення та штучне осіменіння великої рогатої худоби. 1994.
Вип. 26.

УДК 636.2.22/28.088.3

Я. І. ЧЕРГАВИЙ, аспірант

Інститут розведення і генетики тварин УААН

ЗАБІЙНІ ПОКАЗНИКИ ЧОРНО-РЯБОЇ ХУДОБИ ТА ЇЇ ПОМІСЕЙ З М'ЯСНИМИ БУГАЯМИ *

Наведена порівняльна характеристика забійних показників чорно-рябої худоби та її помісей з м'ясними бугаями волинського і знам'янського типів. Встановлено, що помісні тварини мають вищі забійний вихід і вихід туші. В їх м'ясі міститься більше сухої речовини, краще співвідношення протеїну і жиру.

В Україні створюються вітчизняні породи м'ясної худоби. Мета їх створення — формування власної племінної бази галузі м'ясного скотарства і одержання бугаїв для промислового схрещування.

З урахуванням природно-кліматичних умов у різних регіонах створюються типи м'ясної худоби з різними господарсько корисними якостями. Для західних областей

* Наук. керівники: чл.-кор. УААН, д-р с.-г. наук, проф. Д. Т. Вінничук, канд. с.-г. наук
О. Гармаш.
Чергавий Я. І., 1994